

# MIT IS HÍVUNK HNE-NEK?

ÍRTA: KISS KINCŐSÓ (THILANNA)

- Megyek holnap HNE-re.
- Mi az a HNE?
- Hagyjuk, nem érdekes.

A fenti réges-régi párbeszéd által sugalltall ellentétben a rövidítés feloldása *Heren Nolmion Endórëo*, ami quenyául azt jelenti: Középfölde Kutatók Rendje – s hogy mi az, az igenis érdekes.

A Középfölde Kutatók Rendje papíron 2005. május 14-én alakult. A fő cél kezdettől az lett volna, hogy „a fórumon zajló online diskurzust kiegészítse személyes találkozásokkal, ahol egy-egy téma intenzívebb, alaposabb megtárgyalására is lehetőség nyílik, illetve alkalom adódik a szakirodalom feldolgozására, az általános Középfölde-kutatási módszertanok bemutatására és az érveléstechnika fejlesztésére”. Azonban az első ilyen alkalomra végül csak 2006. október 21-én került sor, miután egyre többen érezték úgy – és Angwen, a HNE akkori koordinátora a fórumon meg is fogalmazta –, hogy „a Társaság életén belül enyhén szólva háttérbe szorult maga Tolkien. Mint életmű, mint ismeretterjesztés, mint beszédtéma – mint életérzés”. Az ennek jegyében életre kapó HNE nagyjából havi rendszerességű, önképzőkör jellegű, „szigorúan informális és szigorúan önkéntes alapon szerveződő” összejövetelek sorozata volt, amelynek alkalmain a tolkieni világ belső összefüggéseiben lehetett elmélyedni, illetve a magyarul nem elérhető forrásokat egymással megismertetni. Először a HoME (Középfölde Históriaja) akkor még zömmel csak angolul elérhető kötetének megvitatása került terítékre: egy-egy csoporttag elvállalta, hogy kiselőadással készül az aktuálisan következő fél kötetről, ezt pedig a témából kiinduló szerteágazó beszélgetés követte, amelyhez bátran hozzászólhatott az is, aki nem olvasta az adott részt – de volt lehetőség csendben figyelni is. „Az a feltevés erősödött meg bennem, hogy Tolkien kapcsán mindenről lehet beszélni, olyan problémákról, amelyek korántsem csak a könyvszereplőket foglalkoztatják. Teológia, irodalomtörténet, műértelmezés kérdései, narrációk, történelem, kultúrtörténet, nyelvészet...” – írta az első alkalom után Ádám. A *Beleriand dalai* kötet kapcsán egy apró házi versenyre is sor került, melynek keretében a vállalkozó szelleműek lefordítottak egy-egy részletet a verses szövegből.

Eleinte az akkoriban jellemző emtétés találka-helyszínnek számító Sirius Teaházban gyűltünk össze, amely

azonban a hangosan játszott *Pancsoló kislány* és más hasonló slágerek miatt nem bizonyult ideális helyszínnek. Később egyik-másik csoporttag nappalijában tartottuk meg a találkozókat, majd májusban a Margitszigeten. Átlagosan húszan vettek részt az egyes alkalmakon, akik közül gyakorlatilag mindenki az emtétés közösség része volt amúgy is.

A nagy siker ellenére 2007 nyarán sajnos elakadt a folyamat, és bár voltak kísérletek az időpont-egyeztetésre, ezután már csak 2008 novemberében, 2009 decemberében és a 2010. évi Tolkien Napon került sor HNE-alkalmakra. A HoME-témát 2008-ban zártuk le – illetve hagytuk félbe, mert elérkeztünk *A Gyűrűk Ura* keletkezését taglaló HoME-kötetekhez (VI-IX.), és az ezekből való felkészüléssel végül senki sem birkózott meg. Így előbb általánosságban a Sötét Oldalról, majd az akkoriban nagyrészt lefordított, de végül a kiadó visszalépése miatt meg nem jelent Tolkien-levelekről volt szó az utolsó összejöveteleken.

Így ért véget az eredeti önképzőkör-HNE története. Az elmúlt kilenc évben is voltak kísérletek arra, hogy ezen a néven szervezzünk programot, viszont a név mögötti eredeti koncepció nagyrészt homályba merült. Így a 2011/2012-es Tolkien Klub alapvetően ismeretterjesztő előadásokat, kerekasztal-beszélgetéseket hirdetett meg ezen a címen, és ebből az értelmezésből indultak ki a 2018-as Tolkien Kör szervezői is, amikor ismeretterjesztő közösségi-kreatív programsorozatukat nemcsak a Tolkien Klub, hanem a HNE utódjának is tekintették. Természetesen az effajta programok is fontosak és hasznosak, főleg, ha formailag valóban nem csupán frontális előadások, hanem vita is kialakul. Viszont mivel ezekhez már nem kapcsolódik alkalmakon átívelő közösség, és nem adnak teret az elmélyült, rendszeres műhelymunkának, így tényleg furcsa lehet „rendnek” nevezni őket.

Az eredeti HNE szellemiségéhez legközelebbi, mégis egészen más kísérlet volt a 2016 tavaszán a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban megvalósított néhány alkalmas programsorozat, ahol felelevenítettük a vitaindító kiselőadást követő beszélgetős, szemináriumi formát, de a résztvevők zömmel új, „külsős” érdeklődők voltak, illetve az előadókat a szervezők kérték fel.

Ez tehát a múlt, és ki tudja, mit hoz a jövő: feltámad-e valaha a Középfölde Kutatók Rendje, és ha igen, mit fog jelenteni ez a név?





**TLV**  
**DÖNTŐ** 2019





# TOLKIEN NAP 2019